הניתנין במתנה אחת. כגון דם בכור שנתערב בדם מעשר בין בגלול בין בכוסות: **יצאו במתנה אחת.** קא סלקא דעתך השתא דאמרינן יש בילה וסמכינן עליה שיש במתנה זו מעשיהם ואם בכוסות יתן מתנה מזה ומתנה מזה: **מתן ארבע במתן ארבע.** כמו דם עולה בדם שלמים או בדם אשם שעשיהם טעונין שתי מתנות שהן ארבע ושניהם תחתונים: **מתן ארבע במתן אחת.** כגון דם עולה בבכור שהן [יא] תחתונים: **ר' אליעזר אומר יצאו במתן ארבע.** ורואה [יב] המתנות העתידות הניתנות מדם הבכור כאילו הן מיס ואין זה בל תוסיף: **במתנה אחת.** משום בל תוסיף וידי עולה יצא [יג] דלכל הניתנין על מזבח החיצון שנתנן במתנה אחת כיפר: **ולא עשיה מעשה בידך.** ואינו דומה עושה מעשה ליושב ואינו עושה ואיסור בא מאליו: **גמ' ולריכא.** לפלוגי בתרוייהו ר' אליעזר ורבנן בבעלי מומין איבריס באיבריס וכוסות בכוסות: **דאי.** אשמעינן באיבריס בהיא קאמר ר' אליעזר יקריבו משום לתיעביד כפרתו בהכשר: **אבל.** גבי כוסות בכוסות [יד] דעיקר בקלקול אימא לא: **לוחיה.** של מי חטאת המוקדשין שנפל לתוכה מיס דעלמא כל שהוא: **ר' אליעזר אומר יזה שתי הזאות.** הבא להזות מהן על הטמא יזה שתיס וטהר: **בשלמא רבנן סברי יש בילה.** כדתנן במתניתין אם לא נמלך ונתן כשר אלמא סמכינן אבילה ואמר [יד] לא המתערב בלא מתערב בכולו ואין לך טיפה מזה שלא [יהא] בה מחצירו קלת והכא נמי נהי דיש בילה ויש בכל הזאה מן המיס הכשירים [טו]: **קסברי הזאה לריכה שיעור.** ואין כאן שיעור שהרי יש בה [טו] מן הפוסלת ואי משום דמזה שתי הזאות קא סברי אין מצטרפין [יז] אותו למלאת השניה שיעור החסר בראשונה: **אלא ר' אליעזר.** דבחדא לא סגיא ליה ובתרתי מכשר: **מאי קסבר אי קסבר אין בילה.** אין סומכין על כך דזימנין דלא מיבלע בכוליה כי מזה שתי הזאות כו': **אלא קסבר יש בילה.** אי איפשר שלא יבלוע [יח] וסמכינן: **מי יימר דמלא ליה שיעורא.** שמא רוב שתיהן מן השאובין ואין בשתיהן כדי הזאה כשירה: **אמר ריש לקיש לעולם קסבר יש בילה.** כדשמעינן ליה במתניתין והאי דבעי תרתי משום דהזאה לריכה שיעור ומצטרף [טז] להזאות. ודקשיא [כ] מי יימר דמלא שיעורא: **הכא במאי עסקינן כגון שנתערבו אחת באחת.** שיעור הזאה מזו ושיעור הזאה מזו ונתערבו הילכך כי מזה שתי הזאות על כרחך מלי ליה שיעורא שהרי לא היו מן הפסולין כאן אלא כדי הזאה אחת והוא הזה שתיס. ואחת באחת לאו דוקא נקט דאם היו מן הכשירים הרבה כל שכן דכשר כי מזה שתי הזאות דטופיינא דכשירין מהיכא תיתי למיפסל אלא משום פסולין נקט לה. ויש בילה גרס בדרש לקיש דכיון דאמר הזאה לריכה שיעור מאי דוחקיה למימר דלרבי אליעזר אין בילה לאקשוי מתניתין ולאוקמי מתני' בשיעורא דחיקא [כא] כדלקמן: **רבא אמר לעולם יש בילה והזאה אינה לריכה שיעור.** ושתי הזאות דקאמר לאו למלוי שיעורא אלא קנסא הוא דלא נשתרש [כב] שלא ישתכר בנפילה זו להרבות מימיו במיס פסולין: **רב אשי אמר הו.** הגירסא הזו [כג] משובשת בספרים ונראה בעיני דהכי גרסינן רב אשי אמר מיס כל שהוא תנן ואין בילה יזה שתי הזאות. וסבירא ליה לרב אשי הזאה אין לריכה שיעור כרבא ומיהו קנסא נתן ליה הילכך אי הוה ס"ל [כד] יש בילה בחדא הוה סגי ליה ושתי הזאות לר' אליעזר משום דקסבר אין בילה הילכך אי מדי חדא שמא אין כאן מן הכשירין כלום אבל כי מדי תרתי אי אפשר דליכא בחדא מינייהו מן הכשירין (כלום) דהא אין כאן מן הפסולין אלא כל שהוא. והיינו טעמא דלא משני בלישנא כה] דתתערבו אחת באחת דאם כן הוי משמע יש שיעור להזאה ואיהו אין הזאה לריכה שיעור סבירא ליה להכי דק לישנא דמתני' דקתני כל שהוא דאין לך בהזאות פחותה מכאן ואי אפשר שיהו כל [כו] הזאות הללו מן הפסולין ואפילו הן קטנות מאד. ולקמן מותיב ליה ממתני' [כז]: **ולדברי רבי אליעזר. דמכשיר בשתי הזאות: הזאה כל שהוא מטהרים** [כח]. דשמא אין אחת [כט] מהן הזאה ברורה שלא יהא בה מן הפסולין אלמא [ל] סבירא ליה דהזאה כל שהוא מטהרת דהזאה אין לריכה שיעור: **והזאה מחלה כשר ומחלה פסול.** ולא תימא הזאה כל שהוא היא דכשירה ואיהו לא יהיה עמה תערובת פסול אלא אפילו יש בה תערובת פסול מכשר. אלמא טעמא דר' אליעזר דבעי תרתי לאו משום לירוף הוא לגרפו לכשיעור דהא קתני אין לריכה וקשיא לריש לקיש:

[א] הניתנין במתנה אחת שנתערבו בניתנין במתנה אחת יצאו במתנה אחת (מהן) מתן ארבע במתן ארבע יצאו במתן ארבע [א] [ב] מתן ארבע במתנה אחת ר"א אומר יצאו במתן ארבע ר' יהושע אומר יצאו [ב] במתנה אחת אמר לו רבי אליעזר הרי הוא עובר על בל תגרע אמר ליה [ב] רבי יהושע הרי הוא עובר על בל תוסיף א"ל רבי אליעזר לא נאמר בל תוסיף אלא כשהוא בעצמו א"ל ר' יהושע לא נאמר בל תגרע אלא כשהוא בעצמו ועוד א"ר יהושע כשנתת עברת על בל תוסיף [ג] ועשית מעשה בידך כשלא נתת עברת על בל תגרע ולא עשית מעשה בידך: **גמ'** [ד] א"ר אלעזר לא הכשיר ר"א אלא שנים שנים אבל אחד אחד לא מתיב רב דימי [ג] וחכמים אומרים אפילו קרבו כולן חוץ מאחד מהן ישפך לאמה אמר ליה רבי יעקב לרבי ירמיה בר תחליפא [ה] אסברא לך מאי אחד זוג אחד וצריכא דאי איתמר בהא בהא קא"ר אליעזר משום דאתעביד ביה כפרתו אבל בהא אימא מודי להו לרבנן ואי איתמר בהא בהא קאמרי רבנן אבל בהא אימא מודו לרבי אליעזר צריכא תנן התם [ו] צלוחית שנפלו לתוכה מים כל שהו [ז] ר"א אומר יזה שתי הזאות וחכמים [ג] פוסלין בשלמא רבנן סברי יש בילה [ח] והזאה צריכה שיעור ואין מצטרפין להזאות אלא רבי אליעזר מאי קסבר אי קסבר [ט] אין בילה כי מזה שתי הזאות מאי הוי דילמא תרוייהו מיא קא מזי אלא קא סבר [י] יש בילה אי [יא] קסבר [יב] אין הזאה צריכה שיעור למה לי שתי הזאות אלא קסבר [יג] הזאה צריכה שיעור ואי קסבר אין מצטרפין להזאות כי מזה שתי הזאות מאי הוי ואי נמי מצטרפין להזאות מי יימר דמלא ליה שיעורא אמר ריש לקיש לעולם יש [יד] בילה והזאה צריכה שיעור והכא במאי עסקינן כגון שנתערבו אחת באחת רבא [טו] אמר לעולם יש בילה והזאה [יז] אין צריכה שיעור וקנסא [יח] דקנסו רבנן כי היכי דלא משתרש ליה רב אשי אמר [יט] אין בילה יזה שתי הזאות מיתיבי [כ] רבי אומר לדברי ר"א [כא] הזאה כל שהוא מטהרת הזאה אין צריכה שיעור הזאה [כב] מחצה כשר ומחצה פסול

בשלמא רבנן קסברי יש בילה. פי' אפילו סבירא להו יש בילה מ"מ פסולין דהזאה לריכה שיעור ואין מצטרפין להזאות וה"נ ה"מ למימר אין בילה ואין הזאה לריכה שיעור וכגון שנפלו מים בצלוחית כשיעור מי חטאת ובקונטרס פירש דרבנן סברי יש בילה כדתנן מתני' אם [לא] נמלך ונתן כשר אלמא סמכינן אבילה ואמרינן לא המתערב בלא מתערב בכולו [לב] ואין לך טיפה מזה שלא יהא [בה] מחצירו קלת וקשה אם כן מאי מספקא ליה לרבי אליעזר לדידי' נמי נידוק ממתניתין דיש בילה דהא מכשר לכתחילה אלא על כרחין ממתניתין ליכא למידק דדילמא בעליוים [לג] רובא מכשר רבי אליעזר וכגון שנתן למעלה כשיעור תחתונים ועוד כדמוקי לקמן לרבנן נמי אם לא נמלך ונתן כשר היינו דמיס העליונים מיהו לקמן מוכיח יש בילה מדקתני [לד] והתחתונים עלו לו:

אמר ריש לקיש לעולם קסבר יש בילה והזאה צריכה שיעור ומצטרפין להזאות. פי' נקונטי' יש בילה גרסינן בריש [לה] לקיש דכיון דאמר הזאה לריכה שיעור מאי דוחקיה למימר דלרבי אליעזר אין בילה לאקשוי מתניתין ולאוקמי מתניתין בשיעורא דחיקי כדלקמן ועוד יש לדקדק אי אין בילה למה ליה למימר לריכה שיעור אפי' אין לריכה שיעור נמי:

בגון שנתערב אחת באחת. הקשה ה"ר חייס דביומא (דף יד.) ובנדה [פ"א] (דף ט.) אמר' אפי' למ"ד אין הזאה לריכה שיעור ה"מ אגבא דגברא אבל במנא לריכה שיעור וא"כ כשנתן אחת באחת ואזה הזאה ראשונה ליכא בשניה שיעור במנא [לו] ותירץ כיון דבתחילת הזאה ראשונה שהיא תחילת טהרתו איכא שיעורא במנא אין בכך כלום שהזאה ראשונה מצטרפת להזאה שניה וכי האי גוונא אמרינן גבי נטילת ידיס (חולין דף קז.) דמרביעית נוטלין שניס ובחלי רביעית אין אחד נוטל ועוד י"ל דאחת באחת ואזה הזאה ראשונה ליכא בשניה שיעור במנא [לז